

Almanya kararı reddetti Bay Litvinof, Parise gitmekten vazgeçerek Moskovaya döndü

Bulgaristanda Siyasal buğran

Bulgaristanda krallık rejimi ile cumhuriyetçiler arasında uzun zamandan beri devam eden gizli çarpışma son günlerde artık açığa çıkmıştır. İki gün önce Bulgar hükümetinde olan değişiklik bu çarpışmanın gizlenemez bir izeri (eseri) olarak görülebilir.

Bulgaristan durumu hakkında bu hükmün doğruluğunu anlamak için gözlerimizi biraz geriye çevirelim: Evvelki yıl Muşanof kabinesi günün birinde asker takımının ayaklanmasıyla işbaşından çekilmişti. Yerine Gorgiyef kabinesi geçmişti. Yeni Başbakan Zveno grubu denilen süel (askeri) bir partinin adamı bulunuyordu.

Yeni hükümetin göze çarpar ilk rengi diktatörlüktü, parti ve komite düşmanı olmasındı. Bununla beraber kral ile de hükümet arasında bir açıklık seziliyordu.

ASIM US

(Sonu 2. ci sayıfının 4. cü sütununda)

Cenevrede Bay Lâval, Bay Sir Con Saymen ve Bay Robert başbaşa Alman meselesini konuşuyorlar.

Londra, 20 (A.A.) — Alman hükümeti, Londradaki elçiliği vartasıyla, İngiliz hükümetine, Cenevre kararını protesto eden bir nota göndermiştir.

Kısa olan bu nota, Cenevre ka-

rarına karşı umumî bir protesto mahiyetindedir.

Notanın Metni

Berlin, 20 (A.A.) — Uluslar Kurumu konseyinde temsil edil

(Sonu 9. cü sayıfının 1. ci sütununda)

Kadınlarbirliği kongresi çalışıyor

Murahhas İngiliz bayanları arasında mücadele uğruna hapse girenler var!

İngiliz murahhası Bayan Turbevill muharririmize seçim hakkını elde eden İngiliz kadınlarının neler yaptıklarını anlatıyor

I Muharririmize İngiliz kadınlarının mücadelelerini anlatan Bayan Turbevill, II Bayan Ogden, alt ta kongrenin dünkü toplantısından bir görünüşü.

Dünya kadınlar birliği kongresi dün çalışmasına devam etmiştir. Dün konuşulan ve kabul edilen karar-

lara ait yazımızı yedinci sayfamızda bulacaksınız.

Kongreye gelen İngiliz murahhas-

Kadınlar

Bugün bir miting yapacaklar

Bugün saat 17 buçukta arslı ulusal Kadınlar Birliği murahhasları, Tepebaşı belediye tiyatrosu binasında "Kadın bir yurttas sifatile hakları ve vazifeleri", mevzuu üzerinde serbest bir miting yapacaklardır. Herkes gelebilir...

Mitinge Türk murahhas heyeti reisi Bayan Lâfite Bekir Işık reislik edecektir. Antalya saylavımız Bayan Türkân Baştuğ, İngiliz parlamentosu azasından Ledi Astor, İsviçre murahhası Bayan Gur, Romanya murahhası Prenses Kantakuzen, Fransız murahhası Bayan Bronsvig, Hint murahhası Bayan Hüseyin, Avustralya murahhası Bayan Litileon söz söyleyeceklerdir.

heyetlerinden ve üç sene İngiliz parlamentosunda kadın aza olarak bulunmuş Mis Picton Turbevill dün konferans binasında gazetecilere beyanatta bulunmuştur.

İngiltere kadınlık hareketinde çok tanınmış bir şahsiyet olan Mis demişti ki:

(Sonu 4. cü sayıfının 1. ci sütununda)

Yunanistanda divanharpler çalışıyor

Kaçak asilerin muhakemesi mayısta başlayacak

örfî idare, intihabattan bir müddet evvel kaldırılarak muhalif fırkalara propaganda fırsatı verilecek

Atina, 20 (Kurun) — Drama, Larisa ve Gümülcüne divanharpleriyle Sakız âsilerini muhakeme etmekte olan Atina harp divanı, tetkik ettikleri davalar hakkında kararlarını vermişlerdir.

Bu kararlar, müebbet kürek cezalarından başlamak suretile muhtelif cins cezalardan ibarettir.

Son isyanı hazırlamak ile suçlu General Papulas ile arkadaşları, divanharp huzurunda müdafalarına başlamışlardır. Bu mühim muhakemenin bir iki gün içinde bitirilmesi ve harp divanının kararını vermesi muhtemeldir.

Atina, 20 (Kurun) — Bütün kaçak âsilerin, Mayısta harp divanı huzurunda gıyaben muhakemelerine başlanması kararlaştırılmıştır.

Venizelos ile mevkuf fırkalar reislerinin muhakemesi 23 Nisan da başlayacaktır.

Muhalif Fırkalar İntihabata

İştirak edecekler mi?

Atina, 20 (Kurun) — Muhalif fırkaların önümüzdeki sayılay intihabatına iştirak edip etmeyeceği merak ve alâka ile takip edilmek-

(Sonu 9. cü sayıfının 4. cü sütununda)

Üstte: Cumhuriyet Birliği Kurumu ikinci reisi Kuvatos divanharp huzurunda..

Altta: Tersane kumandanı Amiral Russen deniz divanharbi huzurunda.

Bulgaristanda kabine buhranı

Bay Toşef de yeni kabineyi kuramıyor

Sofya, 20 (A.A.) — Kabine buhranına henüz bir hal çaresi bulunamamıştır. Kabineyi teşkile memur edilen sabık nazır Bay Toşeff, muhtelif sıryasa adamları ile

müzakerelerine devam etmektedir. Fakat bu müzakereler, şimdiye kadar bir netice temin edememiştir.

(Sonu 7. ci sayıfının 4. cü sütununda)

Türk gazetecileri dün akşam yola çıktılar

Almanya'ya giden gazeteciler, baştan itibaren: Neşet Halil, Ahmet Şükrü Esmer, Kemal Unal, Asım Us, Şmit Dümon, Muzaffer, Abidin Daver, Ekrem Rüştü.

Alman hükümetinin daveti üzerine Almanya'ya gitmeleri kararlaştırılan Türk gazetecileri, dün akşam saat 21,20 de Sirkeçiden kalkan trenle yola çıkmışlardır.

Gazeteciler heyeti, gazetemiz muharriri ve Artvin sayılayı Bay Mehmet Asım Us, Isparta sayılayı ve Ulus gazetesi idare ve matbaa (Sonu 9. cü sayıfının 5. ci sütununda)

TEL YAZILARI

İç Anadolu'da bir çimento fabrikası kurulacak

Sümerbankın bir sene zarfında yaptığı iş nelerdir?

Ankara, 20 (A.A.) — Sümer Bank idare meclisinin banka umumî heyetine verdiği ilk çalışma yılına ait raporunda, "Garpte sanayi memleketlerinde fabrikalar işsizlikten tasfiye olunurken memleketimizde şuurlu, hedef ve istikameti muayyen bir gayretin mahsulü olarak umumî surette sanayi ve bu meyanda bilhassa fabrikalar ve imalatı seri bir inkişafa mazhar olmuştur," denilmekte idi.

Banka idare meclisinin ikinci çalışma yılı hakkında heyeti umumiyenin yarın yapacağı toplantıya arzedeceği raporda memleket sanayi işlerinin bir senelik seyri etrafında vermekte olduğu malûmat, yukarıda işaret edilen hususun, geçen yıl içinde de aynı kuvvet ve emniyetle tahakkuk etmiş olduğunu göstermektedir.

Filhakika devlet sanayi işlerinde olduğu kadar hususi sanayi işlerinde de seri bir inkişaf yılı olarak gösterilebilecek olan 1934 yılında bir taraftan beş yıllık sanayi programı tatbik edilirken diğer taraftan da millî sanayi hem teşvik, hem de imalat artmalarıyla umumî buhran içinde bir Strüktür genişlemesi göstermiştir.

Banka idare meclisi raporuna göre, Sümer Bank fabrikaları memleketin umumî satışlarında geçen yıl gibi bu yıl da istisnasız bir canlılık ve inkişaf görülmüştür.

Geçen yıl satışlar 1933 de 1932 yılına göre olan sürate nazaran daha yavaş artmıştır. Bu, bilhassa millî mamulât satışlarında görülmektedir.

Sümer Bankın Beykoz ve Bakırköy fabrikaları satışlarına gelince:

Beykoz fabrikasının satışları 1932 yılına nazaran 1933 de yüzde 2 artmış iken, 1934 de satış miktarı 1933 yılına nazaran yüzde 81 artmıştır.

Gene, Bakırköy fabrikasının satışları, 1932 ye kıyasen 1933 de yüzde 13 artmış 1934 de satış nisbeti 1933 yılına nazaran yüzde 31 yükselmiştir. Her iki fabrikanın piyasaya yaptığı satışların bütün satış yekûnlarındaki hissele-ri de şu suretle inkisam eylemektedir:

Beykoz fabrikasının 1933 yılında piyasaya yaptığı satıştaki hissesi bütün satış yekûnunda yüzde 0,62 iken bu nisbet 1934 de yüzde 14 e çıkmıştır.

Bakırköy fabrikasının 1933 de piyasaya yaptığı satıştaki hissesi — Hükûmete yapmış olduğu satışlar hariç olmak üzere — umumî satışa nazaran yüzde 52 iken bu nisbet 1934 de yüzde 70 e çıkmıştır.

Raporda 1934 yılında mensucat piyasasında görülen gevşekliğe mukabil ham piyasalarında görülen yükseklik ve bunun maliyet fiyatlarındaki tesirleri etrafında izah verilmektedir.

Ve bundan sonraki işler hakkında şöyle denmektedir:

"Millî sanayileşme kuvvetli bir ana mesnet olacak demir sa-

nayii mevzuu üzerinde kararlar alabilmek için vekâletin direktifini ebkleemekteyiz.

Millî sanayide kendisine geniş bir pazar bulacak olan kimya sanayii ile de filen 1936 - 37 senele- rinde uğraşılması tasarlanmaktadır.

Bundan maada hükümetimizin teklifi ile program harici olarak kurulabilmesi imkânlarını aradığımız yeni bir çimento fabrikası için davet olunan mütehas- sıs Alınacak neticelere göre müsait imkânlar görüldüğü takdirde iç Anadolu'da bir yeni çimento fabrikasının süratle kurulmasına geçilecektir. Bu teşebbüs ucuz ve harisâlem çimento politikasına

doğru kuvvetli bir adım olmak istidatındadır..

Bankanın 1934 yılı hesaplarına gelince, sanayi programı mucibince tesis etmekte olduğu fabrikalar için bu yıl içinde 3.317.360 lira sarfedilmiştir.

Mevcut fabrikaların tevsiî dolayısıyla bunlara ve yerli mallar pazarlarına tahsis olunan sabit ve mütedarına tahsis miktarı da 9 milyon 21.055,58 liradan 11 milyon 655,58 liraya çıkmıştır.

Yeni tesisler dolayısıyla bankanın tevessüü ile mütenasiben artan masraflara rağmen 1935 hesaplarına nazaran 1934 yılından 617,032,01 liralık safi bir kâr tahakkuk ettirmiş bulunmakta- dır.

Istanbul'da iki şiddetli zelzele oldu

Iranda zelzeleler devam ediyor; birçok insan öldüğü söyleniyor

Istanbul rasathanesi evvelki gece, saat 17 yi 26 dakika 49 saniye geçe ve dün sabah saat 7 yi 14 dakika 11 saniye geçe merkezi İstanbuldan 1600 kilometre mesafede iki şiddetli zelzele kaydetmiştir.

İlki nisbeten daha şiddetli olan hâdîelerin ikisinin de aynı yerde

ve İranın şimali garbî mntakasında vukubulduğu tahmin ediliyor.

Tahran, 20 (A.A.) — İranın şimal vilâyetlerinde ve bilhassa Mazenderanda zelzeleler devam etmektedir. Mühim zararlar ve birçok insan telefâtı olduğu söylenmektedir.

Yunanistanda Harbiye Nazırı müdafaa plânlarını gözden geçiriyor

Atina, 20 (A.A.) — Harbiye nazırı, hudutların müdafaasına müteallik plânları tetkik etmektedir. Hükümetin, yeniden istihkâm inşası için üç milyon Sterlin lirası tahsisine karar verdiği hakkında

yabancı memleketlerde çıkan şayanın Atina Ajansı, aslı olmadığını beyan ediyor. Ajansın tanzih ettiğine nazaran, müdafaa plânı, henüz katiyetle takarrür etmiş değildir.

Bulgaristanda siyasal buğran

(Başmakalden devam) Fakat Gorgiyef hükümeti bir yıldan ziyade yerinde duramadı. İkincikanunun ortalarına doğru gene birdenbire Sofyada bir kabine değişmesi oldu. Gorgiyef hükümetinde harbiye bakanı olan Zlatefin başbakanlığı altında yeni bir kabine kuruldu. Üyelerinin çoğu general olan bu kabine doğrudan doğruya krala dayanıyordu. Kral Boris, Gorgiyef hükümetiyle bu hükûmete dışarıda dayak (istinâtgâh) olan Selçef ve arkadaşlarının kraliyet rejimini yıkararak yerine cumhuriyet rejimi getireceklerinden şüphelenmişti. Krala sadık olan Zlatef ile arkadaşlarından bir yeni hükümet yaparak şüpheli gördüğü bakanlık dışarıda bırakmıştı.

İşte o gündemberi Gorgiyef ile arkadaşlarının ve cumhuriyetçi olduğu anlaşılan Zveno grubunun arası açılmış bulunuyordu

Şimdi Sofyada olan son değ-

şiklik ile dört ay önceki hükümet buğranı tamamlanıyor. Sonra dikate değer bir noktadır ki bu değişiklik olmazdan iki, üç gün önce Zlatef hükümeti eski başbakan Gorgiyef ile gene eski başbakanlardan Çankofu bir adaya sürmüştü. Böyle önemli (mühim) bir sürgün kararından sonra hükümetin çekilmesi ve yerine eski diplomatlardan Toşefin gelmesi Bulgaristanda olup biten işlerin nominal (tabii) olmaktan çok uzak bulunduğunu pek açık gösterir.

Yukarıda kısaca imlediğimiz (işaret ettiğimiz) gibi Kral Boris kraliyet rejimini tehlikede gördüğü için açık bir mücadeleye atılmağı gerekli görmüştür. Gorgiyef ile Çankofun sürgün edilmelerinde kralın da parmağı bulunduğu şüphelenilmemek lâzım gelir. Onun için bundan sonra Bulgaristanda hergün yeni bir hâdise beklenebilir.

ASIM US

Kendi duyularımız

Hariciyede yeni tayinler

Ankara, 20 (Kurun) — Vekâletinde bulunduğu hariciye mütesarlığını asaleten yapmak üzere Bay Ağahın ikinci sınıf elçiliğe, maslahatgüzar Bay Kemalın hukuk müşavirliğine, Atina baş konsolos muavini Bay Cavit Ulvinin

terfian Rodos konsolosluğuna tayinleri, Rodos konsolosu Bay Hasan Rifatla Batum kançları Bay Orhanın merkeze, Moskova baş yük elçiliği kâtipi Bay Necdet Tahirin Roma kâtipliğine nakilleri yüksek tasdiğe iltiran etti.

Maarif cemiyeti başkanlığına Bay Nafi Atufun seçilmesi muhtemel

Ankara, 20 (Kurun) — Maarif cemiyeti, Kamutay Başkanı Bay Mustafa Abdülhalikın reisliği altında toplanarak nizamnamenin bazı maddelerini değiştirdi. Yeni umumî merkez azalarını seçti. Değiştirilen maddeler arasında reis vekilliklerinin kaldırılması, mahallî kongreler yapılması vardır. Eski umumî heyet azalarından es-

ki Konya saylavı Bay Refik, Eski zorum saylavı Bay Asım ile memleket Emin Fikretin yerlerine seçilen Bay Muhiddin Baha (Ordun), Bay Hüsnü Âli (Izmir), ve Bay Hüseyin Avniden maadarı yeni başkan seçilmişlerdir. Cemiyet başkanlığına B. Nafi Atufun seçilmesi kuvvetle muhtemeldir.

Demiryolları memurlarının tekaütlüğü

Ankara, 20 (Kurun) — Demiryolları memurlarının tekaütlüklerinde Anadolu hattı memurlarının teavün sandığındaki bir milyon lira ile Kasaba şirketinin memurları için bıraktığı tazminatın istifade edilecektir.

Bu paralarla kesilecek yüz beş tekaüdiyeye karşılık tutulan şimendifer memurlarının demiryolları gibi tekaütlükleri için min edilecek, 1920denberi çalışanların geçmiş hizmetleri telafi edilirlenken tanılacaktır.

Komiserlik İmtihanına Girenlerin Evrakı

Ankara, 20 (Kurun) — Birinci ve ikinci komiserlik için yapılan imtihan evrakının tetkikatı bugünlerde bitecektir. Terfi edeceklerin Hazirandan itibaren mektep terfi haklarını kullanabilecekleri söyleniyor.

Sporculardan Fikir Soruldu

Ankara, 20 (Kurun) — İdman ittifakı umumî merkezi, terbiyecilerle hocalarla spor klüplerine, ieski sporculara bir anket açarak sporun inkişafı yolundaki dileklerini sordu. Dilekler hülâsa edilerek Haziranda Ankarada toplanacak kongreye bildirilecektir.

Libertas Ankaraya Neden Gitmedi?

Ankara, 20 (Kurun) — İstanbulda üç maç yapan Libertas takımını 23 Nisanda yapılacak bir maç için yedi yüz lira istemiştir. Bu para çok görüldüğünden takım Ankaraya çağırılmamıştır.

Istanbul — Ankara Yolundaki Köprüler

Ankara, 20 (Kurun) — İstanbul — Ankara yolunun Ankara vilâyeti hududuna isabet eden köprü mında 33 köprü yaptırılacaktır. Vilâyet bu iş için bu sene bütçesine 30.000 lira koydu.

Çocuk Kanunları

Ankara, 20 (Kurun) — Çocuk koruma teşkilâtı ve koruma kanunları lâyhaları görüşülerek encümenince tetkik edilerek kabul olundu. Her iki lâyhanın da kabul taya bütçe encümenince tetkik edilerek Kamutayda müzakereye başlanması muhtemeldir.

Tiftik Cemiyeti Toplanıyor

Ankara, 20 (Kurun) — Tiftik cemiyeti varın umumî kongresini yapacaktır. Cemiyet tiftik inkişafı için yeni çalışma programı hazırlamıştır.

Bayram Hazırlıkları

Ankara, 20 (Kurun) — Çocuk koruma kurumu çocuk bayramı hazırlıklarını tamamlamıştır.

Kamutayda dünkü müzakere

Ankara, 20 (A.A.) — Kamutayın bugün Fikret Sılay'ın başkanlığında yaptığı toplantıda Konya ovası sulama idaresi ile yüksek mühendis mektebinin 1931 yılı son hesabına ait mütabakat beyannameleri hakkındaki divanı muhasebat encümeni mazbataları kabul edilmiş, bazı eşhasın ölüm cezasına çarpılmalarına ait mazbatalar üzerinde görüşülmüştür.

Bunlardan Tirebolunun Arağeriş köyünden Mehmet oğullarından Halil oğlu Asım ve Kavga oğullarından Emin oğlu Hüseyinin ölüm cezasına çarpılmaları hakkındaki mazbatanın müzakeresinde, adliye encümeni azalarından üç sayılavın karara muhalif kalması olmalarının sebebi etrafında sorulan suallere karşı encümen reisi Salâhaddin Yargı, Kurultayın ve encümenin bu gibi meselelerde Teşkilâtı Esasiye Kanununa nazaran olan vaziyetlerini izah et-

miş ve encümen çokluğunun cezanın değiştirilmesini icap edecek bir sebep görmediğini söylemiştir. Ölüm cezasının 20 sene hapse çevrilmesi lehinde bulunmuş olan adliye encümeni üyelerinden Osman Dinçer de bu husustaki sonradaki nazarını izah ettikten sonra cezanın 20 sene hapse tahvil için verilen taktiri okumuş ve reddedilmiştir. Mazbata olduğu gibi kabul olunmuş, Halep'in Aras mahalesinden Abidin oğlu Hüseyinin Nurinin ölüm cezasına çarpılması hakkındaki mazbata da tasvip edilmiştir.

Kamutay pazartesi günü toplanacaktır.

BAY HITLERE TAYYARELER HEDİYE EDİLİYOR

Berlin, 20 (A.A.) — Hitlerin yıl dönümü münasebetiyle nazî hükum kitaları 28 harp tayyaresinden mürekkep bir takip filosu hediye etmişlerdir.